

Lid har tænkt mig om hans fuldstændige Hengivenhed under vor konstitutionelle Forfatning. — Man kan lige saa godt opdage en Mand's Lænkemaade af mindre betydende Udtalelser og Udtryk som af større, og den Maade, hvorpaa han idag indlede sin Tale ved at tale om storpolitiske Udtalelser af Ordføreren, er ligeledes et lille bitte, men et vigtigt Bidrag i den Retning ved Siden af alle de andre; thi en Minister, som fuldstændig stod paa den samme Betragtning med Hensyn til vor politiske Forfatning, som vi Andre, vilde ikke, tror jeg, komme og tale om storpolitiske Udtalelser, hvor vi i Grunden ikke kunne aabne vor Mund, uden at komme til at tale om storpolitiske Ting. Der kom dernæst en anden Uttring. Udvalgets Ordfører havde, idet han talte om Folkethinget, en Gang nævnt Folkethingets Flertal, og den høitagtede Minister bemærkede, at Ordføreren først havde talt om Rigsdagen, dernæst om Folkethinget, men var tilsidst funken ned til Folkethingets Flertal. Den ærede Minister glemmer, at Folkethingets Flertal er Folkethinget. Der er ingensomhelst Forskjel der imellem overfor Ministeren; han har ingensomhelst Berettigelse til at stille de to Ting ad. Det er saadanne Smaating, som hver for sig bidrage til yderligere og fuldere at lære os at kjende den høitærede Kultusministers Stilling som konstitutionel Minister. Med Hensyn til disse Tiender, angaaende hvilke den ærede Minister udtalte, at han vilde bestemt møbsætte sig Forslaget derom, optød der en lille Forhandling mellem Ordføreren og den ærede Minister om, hvorledes Ministerens tidligere Stilling til dette Spørgsmaal har været, og det forekommer mig, at Ministeren følte sig lidt trykket ved dette Spørgsmaal. Han kunde ikke negte, at han i 1860 har stillet det Forslag, der blev oplæst, til Optagelse i Finantsloven, men han syntes at komme meget let derfra, idet han sagde, at han endnu kunde gaa ind paa et saadant Forslag. Naar Ministeren imidlertid indrømmer, at man kan indsætte et saadant Forslag i Finantsloven og er villig dertil endnu, maa han ogsaa indrømme, at vi paa Finantsloven kunne indsætte andre Bestemmelser med Hensyn til det samme Forhold. Er han villig til at lade sig binde paa Finantsloven i dette Punkt, ved han meget godt, at han ikke i noget Punkt kan forandre, hvad der her er indsat, uden ved en ny Bestemmelse paa Finantsloven. Han har altsaa derved indrømmet, at Rigsdagen — det være sig nu det ene eller andet Thing — har Ret til at indsætte Bestemmelser om disse Forhold paa Finantsloven. Hvorledes dette Forslag lyder i sin Helhed, betyder ikke her Noget, thi der er allerede fra Ministerens Side indrømmet Rigsdagens Berettigelse til at tage Bestemmelser paa Finantsloven om Anvendelsen af disse Midler; det er saa klart, som at 2 og 2 er 4. Jeg antager imidlertid, at den ærede Minister, dersom der blev spurgt derom nu, vilde med sin nuværende

Lænkemaade finde, at han her havde sagt for Meget og ikke kunde være tjent med at staa ved, hvad han havde sagt; men det er ikke det eneste Punkt, hvori den ærede Minister har forandret hele sin Stilling til disse vigtige Spørgsmaal. Vi vide Alle, at han holder meget stærkt paa denne særlige Fond. Jeg oplæste i forrige Samling et lille Stykke af en Betænkning, som den ærede Minister tilligemed mig og adskillige Andre have underskrevet, og hvori han paa det allerklarreste og stærkeste vedkjendte sig, at der burde aldeles ikke være nogen særlig Fond for Tiendemidlerne. Da der siden den Tid er foregaaet nye Valg, og der er kommet flere nye Medlemmer her ind, antager jeg, at den ærede Formand ikke vil have Noget imod, at jeg oplæser de samme Linier igjen. Jeg havde den Ære at være Ordfører i det vedkommende Udvalg, og jeg havde ligeledes den Ære at være støttet af den nuværende høitærede Kultusminister; vi vare den Gang fuldstændig enige i vore Betragtninger. Den ærede Ministers Navn staar under Betænkningen, og han underskrev derved — der var Tale om Afsondring af de omhandlede Midler i en geistlig Lønningsfond — følgende Sætning: „Denne Afsondring vil medføre meget vanskelige og indviklede Opjørelser og Mellemregninger, hvilket allerede fremgaar tilstrekkeligt af de forskellige herhen hørende Bestemmelser i Lovudkastet, medens den ikke kan ses at ville være til nogen Nytte.“ Det var den ærede Ministers Mening den Gang, og det hedder videre: „Om end den paatænkte Lønningsfond bibeholdes, vil det dog være den almindelige Finantskasse, hvortil man maa og vil henholde sig angaaende de foresøgede Krav, som det kan forudses, Reformen vil gjøre, og det vil ikke kunne anerkendes for rigtig, om Bevillingsmyndigheden vilde henstøde sig under Lønningsfondens Eksistens, og paa Grund heraf negte enhver Udgift, der ikke kunde udredes af denne Fond. Endelig vilde ogsaa en saadan Lønningsfond kunne synes at give Medhold til Paastanden om en Slags Ciendomsret for det ubestemte Begreb, som man kalder Kirken, til de Midler, hvormed Staten hidtil har lønnet sine geistlige Embedsmænd; men en saadan, om end kun tilsyneladende Billigelse af falske og skadelige Meninger bør Staten undgaa at give.“ Se, det var den Gang den nuværende høitærede og høitagtede Kultusministers Mening om dette Spørgsmaal. Han sagde, da jeg sidste Gang foreholdt ham disse Ord, at det havde været en „dum Stilling“, han da indtog, og jeg tillod mig at svare, at jeg troede, det havde været en ganske overordentlig helbig Stilling, men at det, at han havde frafaldet den, var en „dum Stilling“. Dette fremspør jeg, for saa vidt den ærede Minister ikke syntes at ville indrømme, at hans Stilling til disse Spørgsmaal er forandret. Jo, den er virkelig i det Hele meget forandret fra den Tid, jeg her har draget frem, og jeg har glædet